

מסורת הש"ס

א) קדושין ס"ה, ב) ויגמור
ה) א' ועיני הטוב ערוך
ע"כ פתח א"ן, ד) גי' רש"י,
ה) בלתיאם קדושין ס"ה.

גליון הש"ס

גמ' הרם אונס הוה. ע'
יבמות לה ע"א תד"ה
אע"פ:

הגהות מהר"ב

רנשבורג

א) תד"ה וזכ"א וכו'
ואר"י דהאי רובא דברנן
אינו רוב גמור. ע"י פ"י
ושו"מ הרב"ש ס"י ע"ב
וקדמי טבחה בניה יז ע"א
במס' ד"ה שלא וכו'
ודיוק:

מוסף רש"י

והוא אסור בקרובותיה.
דשויבה עליה חמיכה
לדאסורא כדלמאן (קדושין
ס"ה).

בתולה נשאת פרק ראשון כתובות

האומר פתח פתח מלאסי. וטענת דמיס אין לו כגון שהיא ממשפחת דורקטי שאין להם דם בתולים כלקמן (דף י') או שנאבדה ממנו מפה ולא ידע אם היה דם אם לאו אבל זאת צרורה לו שפתח פתוח מלא: **נאמן לאוסרה עליו.** ואע"פ שאין הדבר הזה יכול להתדבר

אלא על פיו לגבי נפשיה הוי מהימן לשיייה עליה חמיכה לדאסורא אבל להפסידה כמזבחה לא מהימן: **ואמאי.** מיתסרה עליה אפי' אי מהימנת ליה דנבעלה: **ספק חסיו.** משנתאסרה זינתה: **ספק אין חסיו.** אלא קודם שנתאסרה זינתה: **ספק באונס.** ואנוסה שריא באשת ישראל כלקמן (דף נ"א): מוהיא לא נתפשה: **באשם כפן.** שהאונס אסור צה הלכך חד ספק הוא: **פחושה מבט ג' שנים.** ועכשיו היא גדולה ופיתויה פיתוי ואינו אונס הלכך חד ספק איכא ספק אונס ספק רזון אבל ספק תחמיו ספק אין תחמיו ליכא שאילו נבעלה קודם לכן הוי בתוליה חחרים כדמתן במסכת נדה (דף מד): פתוח מכלא כנותא אכזב צעין שהדמעה יולתת וחורת: **מאי קמ"ל סניגא.** שדלת נאמן על עצמו ולא אסור לו את המותר על פיו: **הוא אסור בקרובותיה.** באמה וצתה ואחותה דשויבה אנפשיה חמיכה לדאסורא: **והיא מוסרה בקרוביו.** שהרי אינה מודה בקידושין. ובמסכת קידושין [פ"ה] מוקמינן לה בצומר קידשתי צפני עדים והלכו להם למדינת הים: **ורדאי קים ליה.** שקידשה: **אבל הכא.** אימא מתוך שפנוי היה ואינו צקי מיקא הוא דלא קים ליה כצבור שנאלא פתח פתוח ואינו כן ולא תיאסר קמשמע לן: **ומי אמר רבי אלעזר הכי.** דאשה מזנה נאסרת

על פי בעלה: **קיניו.** שאמר לה אל תסמרי עם פלוני: **וספירה.** שצלו עדים שנסתרה עמו אחר קיניו: **ומעשה שהיה.** דבת שבע: **וספירה.** דהכי א"ר אלעזר מעשה שהיה מי הוה ציה קיניו: **ועוד מי אסרוה.** על אוריה דלילו נאסרה על אוריה נאסרה אף על דוד דקיימא לן (סוטה דף ס"ב): כשם שאסורה לבעל כך אסורה לבעול: **הא לא קשיא.** כלומר משום הא קושיא לא תדחייה לרבי אלעזר: **הכי קאמר אין האשה נאסרת על בעלה אלא על עסקי קיניו וספירה ממעשה שהיה.** ממעשה דבת שבע אנו למדין כן שלא היה שם קיניו וספירה ולא אסורה: **עדים לא.** בתמיה. אפי' יש עדים שזינתה שמא אינה נאסרת בלא קיניו והא כתיב (דברים מד) כי מלא צה ערות דבר ועוד הא לא נתפשה אסורה: **אין האשה נאסרת על בעלה בעד אחד.** דיליף (סוטה דף ג') דבר דבר ממנו: **וקיניו וספירה.** אם יש עדים שקינא לה ויש עדים שנסתרה אחר קיניו: **אפי' בעד אחד.** אפי' אין בצומתא אלא עד אחד נאמן דכתיב (במדבר ה) ועד אין צה ואמר מר (סוטה ב'): כל מקום שנאמר עד הרי כאן שנים וקאמר רחמנא עד אין צה תרי אלא חד והיא לא נתפשה אסורה שרגלים לדבר שזינתה שהיא ונסתרה ועד אחד מעריה שהיא טמאה. ומשתתף לא תקשי לך דרבי אלעזר דפתח פתוח לאוסרה על עצמו כשני עדים דמי שהרי דבר צרור הוא לו שנבעלה: **מפני מה לא אסרוה.** על דוד שהרי עדים הרבה ידעו:

לומר דמוכת עת לא שכיח דהא אמרינן באלו נערות (לקמן לו): גבי סומא שאין לה טענת בתולין מפני שנחצתה על גבי קרקע ופריך כולחו נמי חבוטי מיהצטן א"כ שכיח ולפירוש ר"ח דמוכת ר"ח דהא איתא דמוכת עת היא היא טענת דלין גנאי צכ כמו צביאת אונס ומדלל טענה אין להסתפק צכן: **ו'אמר ר' אלעזר הכי והאמר ר"א ב'.** תימה השתא דבעי למימר דלא מנהיג אפי' לשיייה עליה חמיכה לדאסורא מיקשי ליה ממני' דהאומר נאסרה אסור בקרובותיה וי"ל דסניגא ליה למקשן דלין דבר שבערוה פחות משנים ואפי' ראה אדם שזינתה אשתו רק שלא היה שם עדים לא היתה נאסרת עליו והלכך ממנתי' לא קשיא ליה מידי דקדשתין בעדים קאמר דמקדש אפי' בעד אחד אין חוששין לקדושיה) אבל אהא דלומר ר' אלעזר דנאמן בלא עדים לומר דנאלא פתח פתוח פריך שפיר: **קיינוי וסתירה אין עדים לא.** הכי נמי דלא אהא למעוטי על פי עצמו דכעדים דמי כיון דקים ליה: **מפני מה לא אסרוה.** פירש הקונטרס והלא אותו מעשה בעדים הוה ואין נראה דנידע לדיוע לרבים הוה שהציה לצינו מ"מ לא ראו כמנחול בשפופרת שצפני צני אדם לא שמש ונראה לר"י לפרש ו"מ דפתח פתוח כשני עדים דמי אמאי לא אסרוה לדוד דדוד היה יודע צודאי שנבעלה ואע"פ שעשה תשובה מכל מקום עיכבה לו לא היה אותו צדיק לוקחה לו לאשה: **כל**

האומר פתח פתח מלאסי. פירש קונטרס דטענת דמיס

לא קאמר כגון שנאבדה המפה או שהיא ממשפחת דורקטי שאין להם דמיס ור"ח מפרש דבוגרת ומוכת עת אין להם דמיס אבל אין פתחן פתוח ויכול לטעון טענת פתח פתוח וקשה לפר"ח דלמרי' באלו נערות (לקמן לו).

האומר פתח פתח מלאסי נאמן לאוסרה עליו ואמאי ספק ספיקא הוא ספק תחתיו ספק אין תחתיו ואם תמצא לומר תחתיו ספק באונס ספק ברצון לא צריכא באשת כהן ואיבעית אימא באשת ישראל וכגון דקביל בה אבוה קידושין פחותה מבט ג' שנים ויום אחד מאי קמ"ל תנינא (ד' האומר לאשה קדשתך והיא אומרת לא קדשתני היא מותרת בקרוביו והוא אסור בקרובותיה מהו דתימא התם דודאי קים ליה אבל הכא מיקם הוא דלא קים ליה קמ"ל ומי אמר רבי אלעזר הכי והאמר רבי אלעזר אין האשה נאסרת על בעלה אלא על עסקי קיניו וסתירה וכמעשה שהיה ותסברא מעשה שהיה בקיניו וסתירה הוה ועוד מי אסרוה הא לא קשיא הכי קאמר אין האשה נאסרת על בעלה אלא על עסקי קיניו וסתירה ממעשה שהיה דלא הוה קיניו וסתירה ולא איתסרא מכל מקום קשיא קיניו וסתירה אין פתח פתוח לא ולמעמד קיניו וסתירה אין עדים לא אלא הכי קאמר ה"אין האשה נאסרת על בעלה בעד אחד אלא בשני עדים וקיניו וסתירה אפילו בעד אחד נמי ופתח פתוח כשני עדים דמי וכי תימא מעשה שהיה מפני מה לא אסרוה ה"התם אונס הוה ואיבעית אימא כי הא דאמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן כל על יצמתו (יבמות נט. וס) פרט

לזוגת שכלו בתוליה: **א צריכא באשת כהן.** ו"מ וטענה לחזקה שהיא כשרה לכהונה וימא דלאו תחמיו זינתה וי"ל דלדרכה אית לן למימר דהשתא נבעלה דלוקמה לחזקה הגוף שהימה בתולה: **וא"י בעית אימא באשת ישראל דקב"ר** בה אביה קידושין פחותה מבט ג' שנים. ו"מ אכתי איכא ספק ספיקא באונס ספק ברצון וחס"ל ברצון ספק כשהיא קטנה ופתוי קטנה אונס הוא כדלמרינן צהבא על יצמתו (שם ס"א): וי"ל דשם אונס חד הוא ו"מ וטענה בחזקת היתר לבעלה וי"ל דאונסא קלא אית לה כדלמרינן צירושלמי (א' באונסא יש לו קולן והשתא דליכא עליה הוי ליה רזון רובא ומיעוט אונס ירובא וזוקה רובא עדיף קלא א"כ בספק ספיקא נמי תיאסר דספק אונס כמאן דליתיה דמי ולא נאשר אלא חד ספק ספק תחמיו וצ"ה לא שייך לאוקמה בחזקת היתר כדפי' א' והאמר ר"י דהאי רובא דברנן אינו רוב גמור אלא הוי מדרבנן והלכך במקום ספק ספיקא שרי ובמקום חד ספיקא חשבי רבנן לזון לגבי אונס רובא ואשכחן כי האי גוונא גבי תינוק שנמצא בזה העיר' (קדושין דף פ). דלא הוי רובא אלא מדרבנן ולכתי קאמר ר' יוחנן התם דלין שורפין עליו את התרומה ו"מ אכתי באשת כהן ובקציל אציה קדושין פחותה מבט שלש לישראל איכא ספק ספיקא דספק מוכת עת ספק דרוסת איש (א' באשת כהן אית לן למימר חס"ל דלחיה מוכת עת מ"מ ספק תחמיו ספק אין תחמיו אשם ישראל חס"ל דלחיה מוכת עת ספק באונס ספק ברצון ואין גבי סומא שאין לה טענת בתולין מפני שנחצתה על גבי קרקע ופריך כולחו נמי חבוטי מיהצטן א"כ שכיח ולפירוש ר"ח דמוכת ר"ח דהא איתא דמוכת עת היא היא טענת דלין גנאי צכ כמו צביאת אונס ומדלל טענה אין להסתפק צכן: **ו'אמר ר' אלעזר הכי והאמר ר"א ב'.** תימה השתא דבעי למימר דלא מנהיג אפי' לשיייה עליה חמיכה לדאסורא מיקשי ליה ממני' דהאומר נאסרה אסור בקרובותיה וי"ל דסניגא ליה למקשן דלין דבר שבערוה פחות משנים ואפי' ראה אדם שזינתה אשתו רק שלא היה שם עדים לא היתה נאסרת עליו והלכך ממנתי' לא קשיא ליה מידי דקדשתין בעדים קאמר דמקדש אפי' בעד אחד אין חוששין לקדושיה) אבל אהא דלומר ר' אלעזר דנאמן בלא עדים לומר דנאלא פתח פתוח פריך שפיר: **קיינוי וסתירה אין עדים לא.** הכי נמי דלא אהא למעוטי על פי עצמו דכעדים דמי כיון דקים ליה: **מפני מה לא אסרוה.** פירש הקונטרס והלא אותו מעשה בעדים הוה ואין נראה דנידע לדיוע לרבים הוה שהציה לצינו מ"מ לא ראו כמנחול בשפופרת שצפני צני אדם לא שמש ונראה לר"י לפרש ו"מ דפתח פתוח כשני עדים דמי אמאי לא אסרוה לדוד דדוד היה יודע צודאי שנבעלה ואע"פ שעשה תשובה מכל מקום עיכבה לו לא היה אותו צדיק לוקחה לו לאשה: **כל**

עין משפט
נר מצוה

מ א ב ג מ"י פ"ח
מ"ל' אסורי ביאה
ה' י יא סגנו לאון קלא
טושי"ע אה"ע פ"י ו סע"י
ד ויטוין קמ סע"י ז:
מח ד מ"י פ"ט מהל'
אישות ה' טו
טושי"ע שס פ"י מח סע"י
א:
מ"ה ה מ"י פ"ד מהל'
אישות ה' יח סגנו
עשין ממ טושי"ע פ"י קטו
וטושי"ע שס פ"י יא סע"י א
ויבדק אלפס קידושין פ"ג
ד' רל"ח:
ג ו מ"י פ"ח מהל' סוטה
ה' יד' טו סגנו עשין
טו טושי"ע אה"ע פ"י קטמ
סע"י יד ויבדק אלפס [סס]:

תוספות ר"ד

אמר ר"א האומר פתח פתוח מצאתי נאמן לאוסרה עליו. פי' שלא טען טענת דמיס לומר בעלתי ולא מצאתי דמיס כגון שהיתה בוגרת או שהיתה ממשפחת דורקטי נאמן לאוסרה עליו. פי' המורה ואע"פ שאין הדבר הוה יכול להחבר אל אלא על פיו לבני נפשיה הוי מהימן לשוריה עליה חמיכה דאיתסרא אבל להפסידו כמזבחה לא מהימן. ואמאי ספק ספיקא הוא ספק תחתיו זינתה וספק לא זינתה תחתיו ואח"ל תחתיו זינתה ספק באונס ספק ברצון. ל"צ באשת כהן פי' דאפילו באונס אסורה לו הלכך חד ספק הוא ואב"ע"א באשת ישראל ובגין דקביל [בה] אבוה קידושין פחות מבט ג' שנים פי' שאין לומר קודם שאירסה זינתה שהרי בתוליה חזורים ולא נשאר שם אלא חד ספק וספיקא היא נאסרה לו: מאי קמ"ל תנינא פי' שארס נאמן על עצמו לאסור לו את המותר עליו. האומר לאשה קדשתך והיא אומרת לא קדשתני הוא אסור בקרובותיה פי' באמה ובתה ואחותה דשויבה אנפשיה חמיכה דאיתסרא והיא מותרת בקרוביו פי' שהרי אינה מודה בקידושיו ובמס' קידושין מוקי לה באומר לה קדשתין בפני עדים והלכו להם למדינת הים. מהו דתימא התם הוא ורדאי קים ליה פי' שקדשה אבל הכא מיקם הוא דלא קים ליה פי' מפני שהוא קיניו ויש לומר בחובצא בעל ונ"ל כי פתוח היה ואינו כן א"כ לא תיתסר קמ"ל וכו"ש אם טען בעלתי ולא מצאתי דם בנערה שלא בגרה ואינה ממשפחת דורקטי שהוא נאמן לאוסרה עליו שהוא טענה ודאית יותר פתח פתוח: ומי א"ר אלעזר הכי פי' דאשה מזנה נאסרת ע"פ עצמו והא א"ר אלעזר אין האשה נאסרת על בעלה אלא על ידי קיניו וסתירה ולעמקי קיניו וסתירה אין עדים לא פי' אם יש עדים שזינתה שמא אינה נאסרת בלא קיניו והכתיב כי מצא בה ערות דבר. אלא הכי קאמר אין האשה נאסרת על בעלה בעד א' אלא בשני עדים. וקיניו וסתירה אפילו בע"א. ופתח פתוח וקדשתה כתובתה ויוצאה ואם רוצה לשתות אין משקין אותה. גם אם אמר פתח פתוח מצאתי נאמן על עצמו כשני עדים ושוו אנפשיה חמיכה דאיתסרא: